

Tale af Karin Prien, mindehøjtidelighed i Neuengamme, 3. maj 2021

Kære Dr. Von Wrochem,
Kære Hr. Prof. Garbe,
Kære Borgmester Tschentscher,
Kære Fru Bering,
kære overlevende og slægtninge,
mine damer og herrer,

Jeg beklager meget, at vi i Neuengamme i høj grad bliver nødt til at bruge virtuel hukommelse igen i år. Især i en tid, hvor menneskelig nærhed giver os trøst, styrke og tillid.

Det personlige samvær, den direkte samtale, mødet, krammet - alt dette er ikke kun vigtigt for os som enkeltpersoner, det styrker også samhørigheden i vores samfund. Når algoritmerne bestemmer vores debatkultur, går nogle værdifulde, fine nuancer undertiden tabt. Vi er nødt til at vise mere empati, blive mere involveret i vores medmennesker.

Dietrich Bonhoeffer sagde: "Kun ud af freden mellem to og tre kan den store fred, som vi håber på, vokse."

Derfor skal hver mindehøjtid gå hånd i hånd med det personlige møde. Men der er færre og færre levende vidner. Kun meget få mennesker er i dag i stand til at fortælle os om nationalsocialisme ud fra egne oplevelser og erfaringer.

De fleste af dem, der kan og stadig gør det, oplevede nazitiden som små børn. Det er en skillelinie, når folk, der har følt uretfærdigheden på egen krop, ikke længere kommer til orde i den offentlige debat.

Jeg er meget taknemmelig for, at Livia Fränkel snart vil tale til os, en overlevende fra koncentrationslejren Neuengamme.

Mine damer og herrer, i fremtiden vil vi fokusere endnu mere på efterkommerne af ofre for nazistisk forfølgelse i anden og tredje generation, på erindring over generationer, fortælleprojekter og møder, men også på forskellige måder af mindekultur i migrationssamfund. Vi ønsker at nå ud til så mange mennesker som muligt og at adressere hele bredden i samfundet.

Det sidste år har vist os, hvor vigtig samhørighed er på tværs af generationer, hvor meget vi er afhængige af deltagende og inkluderende kommunikationsformer. Vi har alle lært noget nyt om digitalisering og medier, om workshops, historiefortælling og radio-, film- og kunstprojekter.

Jeg er meget glad for, at Neuengamme som et "stort" mindested sponsoreret af den føderale regering giver Slesvig-Holsten nye impulser, og at der er et godt samarbejde blandt andet med crossover-projekter som for eksempel Slesvig-Holsten musikfestival. Også Slesvig-Holsten inspirerer: Fra i år fejrer vi slutningen af 2. verdenskrig den 8. maj som en officiel mindededag.

I dag mindes vi ofrene for terrorregimet, ofrene for folkedrabet, koncentrationslejrene, ofrene for forbrydelserne i de besatte områder, krigsofrene, ofrene i civilbefolkningen. Vi mindes jøderne, romaerne og sintierne, homoseksuelle og handicappede; alle dem, der blev forfulgt af nazisterne.

Vi har et ansvar alle sammen for at sikre, at vores retssamfund går stærkt imod fremmedfjendskhed.

Budskabet, hvad enten det er på tysk, fremmedsprog, tegnsprog eller på et simpelt sprog, er altid det samme: aldrig mere. Aldrig mere må vi lade sådanne forbrydelser mod menneskeheden ske igen.